

A tanórai **AGRESSZIÓ** kialakulásának megelőzése **DALTON-TERVVEL**

Négy gyermekes szülőként sajnos elég sokszor megéltem, hogy gyermekeimet szeretettel, kedvenc ételükkel vártam haza délután az iskolából, mégis - számomra érthetetlen módon - mérgesen, kisebb dühkitöréssel reagáltak a puszta üdvözléskor is.

Ma már tudom, nem a szülői háznak, - legkevésbé pedig nekem - szánták gyermekeim ennek üzenetét. Az iskolában, a szünetekben és tanórákon felgyülemlett feszültség, sérelem volt az indulatátvitel oka.

Most, ez utóbbi kapcsán egy lehetséges megoldási alternatíváról, a Dalton-tervről írok, ami önálló tanulást biztosító tanulásszervezési módjával szinte kizárja a tanórán keletkező agresszió lehetőségét.

Mi okozhatja a tanulók elégedetlenségét?

A frontális órákon a feltételezett átlagos haladási tempónál gyorsabban haladó, alulterhelt és a lassan haladó, túlterhelt gyermekek viselkedése többnyire azonos: unatkoznak, zavarják az órát. A pedagógus figyelmeztetéseit a néhány tanulót is kizökkentik a koncentrációból, akik együtt tudnának haladni a magyarázattal.

Az ilyen óra általában feszült hangulatú, kevesen érzik jól magukat a tanteremben. Maga a pedagógus sem. Az erős személyiségű, akaratos gyermekek, - többségükben fiúk - ellenállnak, nem tudnak, nem akarnak az előírásoknak megfelelően teljesíteni, ők lesznek lusták, rosszak a pedagógusok szemében, majd valóban agresszívvá válhatnak.

A megoldás? Dalton-terv, a jövő iskolája

A jövő iskolájában a tudásátadása helyett a tudás megszerzésére, az önszabályozott tanulásra, a saját munkáért érzett felelősségvállalásra tevődik át a hangsúly.

Az ilyen tanulási folyamatban szükségessé válik a tanulás és a külső értékelés markáns szétválasztása, mert ezzel biztosítjuk a félelem nélküli felfedezés élményét.

A Dalton-terv speciális tanulásszervezésével meg tudja valósítani az egyéni szabott oktatást. Minden gyermek számára biztosítható az esélyegyenlőség, azaz saját magához képest személyiségének legoptimálisabb fejlesztése. A Dalton-pedagógia lehetővé teszi a tanórákon azoknak a munkaformáknak a megteremtését, melyek konstruktív megoldásokat kínáló problémahelyzet elé állítják a tanulókat.

A tanórai kereteket felbontja, mert úgy látja, hogy a tanulók hatékonyabb munkájának feltétele a saját haladási tempó, a megszakítások nélkül végezhető tanulás, ami az érdeklődést, fókuszáltságot jobban fenntartja.

Ha a tanulók mozgósíthatják szellemi, intellektuális erőiket a tanítási órákon, elégedettek saját munkájukkal, ki tudjuk küszöbölni a kudarcélményt iskolai előmenetelük során, akkor az iskolában kialakul a nyugodt, alkotó légkör.

Hogyan valósíthatjuk meg mindezt mindennapi gyakorlatunkban?

Demokratikus, személyre szabott tanulásszervezéssel, ahol a tanulók saját munkájuk felett bizonyos mértékig önrendelkezési jogokat kapnak.

E munka megszervezésének alapelvei:

Szabadságot felelősségvállalással kínál a tanulóknak. A feladato(ka)tegyírásbelimunkautasítás(apenzum)formájábanközli,

mely az abban meghatározott, strukturált keretek között végezhető el. Mind a feladatválasztásban, mind elvégzésének kereteiben van bizonyos mozgásteret, választási lehetősége a tanulóknak. Ez pszichológiai szempontból motiváló hatású lehet, meglepedettséget adhat.

Miben ad a penzum szabadságot a tanulóknak?

Az órai cél kitűzésében, melyet a kezdeti időkben a pedagógussal együtt határoz meg, a célhoz rendelt penzum feladatainak kiválasztásában és a cél alapján történő önellenőrzésben és értékelésben.

A tanulóknak tehát lehetősége adódik, hogy maga határozza meg tanulási célját, és tervezze meg az odavezető utat(ka)t és a tevékenységek sorrendjét is.

A tévedés megengedhető, nem szidunk, büntetünk (jegyekkel), hanem közösen javítunk, esetenként újabb személyre szabott feladatokat adunk.

Az **együttműködés** szinte magától kialakul, ha a frontális óraszervezéssel felhagynak a tanárok. Ekkor megszűnik a tanulók egymás elleni versengése és olyan körülmény jön létre, amelyben a tanulók örömeiket lelik abban, hogy önkéntelenül a közösség tagjaiként tevékenykedhetnek.

Ha nyitott tanulási formában, megfelelő tanulási környezetben, visszafogott tanári vezetéssel

- a feladat megoldása közben - egymással beszélgethetnek a témáról, akkor magától kialakul a kooperáció.

A közös megegyezésben, szabályok létrehozásában a demokratikus együttélés legfőbb szabálya a mérvadó, melyre a tanulók is hamar ráéreznek: *az én szabadságom addig tart, amíg másokét nem korlátozom vele.*

ALFÖLDI KOHÁSZATI ÉS GÉPIPARI RT.
5900. Orosháza, Gyártelep u. 8.
Web: <http://www.akgrt.hu>
E-mail: akg@akgrt.hu

Az öntöde megfelelő minőségben képes ötvözetlen-, gyengén ötvözött-, melegsziárd-, hő- és korrózióálló anyagokból készült öntvények gyártására az MSZ, ASTM, DIN, BS illetve a vevő által igényelt szabványok szerint. Az öntöde TÜV ZERTIFIKAT, Deutsche Bahn, TÜV ÜHP és Germanischer Lloyd és IRIS Rev.2 szerint minősített. 1997 óta auditált ISO 9001:2000 szerinti, minőségügyi rendszert működtet. Referenciáink: Bombardier európai vállalatai General Electric Hungary, France, USA Rába Magyarország TYCO Németország

A tanár-diák viszony szocializációját, demokratizálódását a tanulók munkájáról végzett közös megbeszélések biztosítják, amelyek egyben egymás munkájának elismerését erősítik.

Az időbeosztás, - az idővel való gazdálkodás elsajátíttatása - igényli a pedagógus részéről a legtöbb odafigyelést és szakértelmet. Megvalósulásában szerepel a munka felmérése, tervek készítése, társak kiválasztása, megoldási utak keresése, tévedés esetén a hiba megkeresése, javítása, a végeredmény önellenőrzése. Ehhez tudnia kell a tanulóknak, hogy mi a legfontosabb feladata, prioritásokat kell felállítania, döntenie, és mindezt felelősséget vállalnia.

Még végigolvasni is sok, de a gyermekek mindezt meg tudják tanulni, és pontosan erre lesz szükségük egész szakmai és magánéletükben is ahhoz, hogy megelégedett felnőtté válhassanak.

A Dalton-oktatás lehetőséget ad a tanulóknak arra, hogy adottságaiknak és felkészültségüknek megfelelően használják fel saját a rendelkezésre álló időt, tetszés szerint válasszanak együttműködő társat, hogy zavartalanul, folyamatosan saját tempójukban, egyéni kitérővel céljaikat elérve tanulhassanak, építhessék fel saját tudásrendszerüket, élhessék tudatosan, önállóan mindennapjaikat.

Ez biztonságot ad és sikert nyújt számukra, a siker pedig megelégedettséget, örömet okoz, ami távol tartja az iskolai életből fakadó agressziót.

A tanórán kívüli iskolai agresszió oldásának új módszerével, - a **peer-médiációval** - egy másik alkalommal tájékoztatjuk az érdeklődő olvasókat.

Gömörnyé Mészey Zsuzsa
elnök
Hungaro-Dalton Egyesület
9027 Győr, Tárna utca 28.
06-30-474-5344
info@hungaro-dalton.hu
www.hungaro-dalton.hu